

Mora mekaniska fabrik - samling av trycksaker - 5

Mora mekaniska fabrik

Vardagstryck

Mara Skyttel-symaskin

ANVISNING

TILL BEGAGNANDE AF

GROVER & BAKERS

N° 19.

SY-MASKINER FÖR SKRÄDDARE.

Personer, som hafva intresse deraf, bruka påstå, att maskiner, som äro köpta af oss, om de skulle behöfva reparation, icke kunna repareras, emedan fabriken voro i Amerika. Derpå lemna vi följande upplysning:

Fastän man kan antaga att maskinens hufvuddelar hålla en mansålder, är det dock möjligt att de fina, ömtåligare delarne utnötas efter några år. Dessa delar skola blifva af större varaktighet om de begagnas på riktigt sätt, hållas väl rena och inoljas enligt föreskrift. Fabriken, och genom den dess agent, lemnar garanti för viss tid, och skulle under denna tid någon maskindel blifva obrukbar under arbetet; ersätter fabriken den genom en ny, hvaraf alltid finnes förråd hos alla agenter. Det måste anmärkas att dessa maskiners alla delar äro på det fullkomligaste bearbetade. Hvarje del liknar fullkomligt den motsvarande delen på alla andra maskiner, så att det felande kan ersättas med full säkerhet för att det passar.

Deruti består det stora företräde som dessa amerikanska maskiner hafva framför alla andra, hvarföre vi varna publiken för att köpa estergjorda. De med saken obekanta till och med skola kunna insätta dessa delar utan svårighet, emedan sammansättningen är ganska enkel. Skulle maskinen vara i oordning eller behöfva någon förändring eller reparation som egaren icke själf kan åstadkomma, så kan maskinen tagas ifrån bordet eller ur lådan och sändas med post eller frakt (vigt 15—25 Z) till agenten jemte uppgift om bristfälligheterna, ifrån hvilken del af landet det vara må, och återsändas med omgående på samma väg; alla våra större nederlag, såsom Stockholm, Göteborg, Christiania, äro förenade med en mekanisk verkstad der allt som förefaller straxt iordningställes på det bästa sätt.

Agenten är alltid villig att biträda köpare med råd och upplysningar, likväl måste vi anmärka, att blott justerade,

proberade, väl arbetade maskiner lemnas ifrån våra nederlag, och felet, om maskinen icke straxt arbetar, oftast icke ligger i maskinen, såsom många äro böjda att tro, utan i de arbetandes erfarenhet.

Den stipulerade garantien lemnar rättighet till:

1) kostnadsfri reparation, om felet icke uppstått genom den arbetandes skuld eller vårdslöshet.

2) utbyte af hvarje maskin, under loppet af en månad, om den (maskinen) visar sig etc. för stark eller för svag eller i något afseende icke passar till det arbete hvar till köparen vid uppköpet bestämdt densamma.

3) att återtaga hvarje maskin som icke kan arbeta iföljd af ett fel i konstruktionen.

Garantien upphör:

1) om den arbetande begagnat någon olja innehållande syra;

2) om någon reparation blifvit utförd af någon annan mekanikus än den som agenten anvisat.

Garantien är personlig och kan icke öfverflyttas.

Maskinens rengöring inbegripes icke i garantien.

Skytteln är icke inbegripen i garantien.

MASKINSILKE

Bomulls- och Linnetråd

Nålar och Olja

säljes till

FABRIKSPRIS.

Om efterföljande anvisning läses med eftertanka och hvarje sak noggrant iakttages, skall den befinnas tillräcklig, för personer med vanlig fattningsförmåga, för att kunna inöfva maskinens behandling utan någon vidare undervisning.

Hvarje maskin från vårt nederlag försändes vanligen helt och hållet färdig till sömnad, med nålen riktigt ställd och tråden iträdd, så att ett uppmärksamt aktgifvande på maskinen innan den försökes, särdeles nålens läge och sättet huru tråden är iträdd, bör mycket bidraga till en hastig uppfattning af nedanstående anvisningar.

Skulle likväl vid maskinens emottagande, genom någon oförutsedd händelse trådarna vara afslitna eller bragte ur

sitt läge, så är det af vigt att noga undersöka maskinen, enligt följande angifna förklaringar, för att genast kunna upptäcka bristfälligheter:

1) Den likartade trampningen fordrar någon öfning. Fötterna måste sättas så att fotbladet och tårna hafva lika kraft och verkan.

Svänghjulet sättes i rörelse uppåt med högra handen, men aldrig baklänges.

Det fordras äfven någon öfning att ständigt och regelbundet vända detsamma medelst trampningar och fötternas ställning innan man blifvit van, denna öfning måste ske utan isatt nål och med upplyftad tygtryckare, så att denna sistnämnda ej må komma i beröring med framskjutarens fina tänder och göra dessa slöa genom gnidning.

2) Våfskytteln kommer fram och tages lätt ur sin ställning om man utdrager skifvans främsta framskjutare och långsamt rör hjulet tills skytteln har kommit fram så nära som möjligt.

3) För att kunna taga spolen ur skytteln, måste först locket på denna öppnas, detta sker medelst något fint verktyg som insättes emellan lådan och locket, nära skyttelns yttersta ända. Spolen tryckes sedan mot lockets spets och tages ur sina hvilopunkter.

4) Metallspolen befinner sig på bordet till höger vid maskinens hjul hvarmed den drifves. Det måste iakttagas att den lilla spolens längre stift sättes i fördjupningen af metallspolens högra del, efter den kortare stiften skjutes den del som trycker förbi hjulet. Skrufmuttern i metallspolen gör det möjligt att i alla händelser dermed kommer beröring.

Tråden uppspolas på följande sätt:

Tråd- eller silkesrullen sättes på jernspindeln och tråden lindas omkring den lilla spolen; se till att tygtryckaren är upplyftad och sätt maskinen i gång liksom för att sy. Led tråden emellan högra handens tumme och pekfinger långsamt fram och tillbaka så att trådarne ej korsa sig utan ligga jemna vid hvarandra och så mycket möjligt liknande originalrullen. Spolen bör helt och hållet fyllas emellan sidostyckena men icke öfverfyllas, emedan detta skulle hämma dess rörelse i skytteln.

5) Vid insättningen af den fyllda spolen i skytteln tryckes den kortare spindeln i lockets ända näst intill skyttelns spets och den längre i den motsatta ändan. Trå-

den bör ledas lodrätt ifrån spolen under bågen genom hålet på locket och det motsvarande i den platta fjedern, (som svänger sig på lockets inre sida såsom en pennknif på ett stift), och ut genom de båda sistnämndas hål och inskränningar i skytteln rygg.

Detta enkla sätt att insätta tråden gifver honom blott sin vanliga spänning, som kan ökas efter godtycke derigenom, att den ledes genom ännu ett eller flera af de små hålen; dock böra de föregående anmärkningarne med hänseende till det första och sista hålet aldrig åsidosättas.

Drag tråden tre tum fram genom inskränningen, sätt skyttelföraren åter i samma ställning som den innehade vid skytteln uttagande, d. v. s. framtill, lägg skytteln i föraren på det sätt att den runda ändan ligger bakut, led några tum af tråden emellan framskjutaren och nålplåten till ytan och drag fram skifvans skjutare.

6) För att isätta nålen fordras att man svänger hjulet ända till dess nålarmen har nått sin högsta ståndpunkt. Lossa sedan nålskifvan tillräckligt för att skjuta nålens platta ända i den derför bestämda rännan vid nålarmens venstra sida, som går parallellt med nålarmen. Nålens riktning och höjden bestämmes af skytteln, hvilkens spets korsar nålen ungefär $\frac{1}{2}$ tum ofvan ögat. För gröfre tråd eller silke sättes nålen omkring $\frac{1}{8}$ tum djupare. Naturligtvis fästes skrufven så snart man är säker på nålens riktiga ställning.

Sätt nu åter svänghjulet långsamt och försigtigt i rörelse och gif akt på om nålen i hela sin längd går jemnt i hålets centrum upp och ned, om icke, så böj den något med fingret, ty om nålens rörelse icke är fullkomligt jemn, så blir följdén att den skjuter tyget åt sidan och frambringar en ojemn sömnad. Då maskinen regelbundet begagnas, måste den dagligen undersökas huruvida nålens ställning är riktig, äfvensom om nålens spets blifvit slö eller trubbig, då den åter bör skärpas på en slipsten.

I allmänhet äro maskinerna, som sändas från våra nederlag, såsom förut är nämnt färdiga att begagnas, nålen är riktigt ställd och bör icke onödigtvis uttagas eller förändras.

Äfven måste uppmärksamhet lemnas åt att nål och tråd alltid passa för hvarandra, d. v. s. att tråden ligger fullständigt i nålens ränna när den går igenom tyget. Nålarne äro numererade 0, 1, 2, 3, 4 och 5. Den finaste,

O, begagnas till skjortor, underkläder etc.; N:o 1 till gröfrescherting, efterstygn och kläde; slutligen 2 och 3 för särdeles grofva tyger, läder etc. Allt efter bomullsträdens finlek passas:

för nålen 0, tråd N:o 60, 70, 80.

” ” 1, ” ” 40, 45, 50.

” ” 2, ” ” 24, 30, 36.

” ” 3, ” ” 12, 16, 20.

För att undvika fel och misstag, få vi anhålla att vid beställning af nålar numret noga uppgifves.

7) Trädens inträdande i nålen måste förutgå af en anvisning om trädens riktning. Utgående från tråddeller silkesrullan, som är fästad på maskinen — följa vi tråden, — ifrån rullan — emellan de båda spänningsskifvorna och omkring deras stift, — emellan de små skifvorna på nålstången genom stålögla på framsidan emellan trådklämmaren, — så genom nålskrufven, sedan ifrån venster till höger genom nålsögat — slutande med att trådändan framhåres några tum.

Vi rekommendera särdeles att blott begagna den bästa bomullstråden, ty den anstränges mera vid maskinsömnad än handsömnad. Så kalladt langarn är icke passande till vanligt bruk emedan det icke nedsjunker i tyget utan ligger till en del på ytan och dessutom lätt trasslar sig.

När sysilke skall begagnas, föredraga vi det på rullar framför det i härtvor, emedan det förra är jemnare lindadt än det som kan göras för hand. De vanligaste N:o af sysilke äro 000, 00, 0, A, B, C etc. 000 är det finaste och C det gröfsta. Med sysilke, såväl som med bomullstråd, måste iakttagas att det alltid är passande för nålen; är t. ex. silket för tjockt för nålens ränna, måste man vara beredd på att det brister redan vid sömnadens början. Vid många arbeten, der blott sömmens öfra sida blir synlig, kan silke begagnas till den öfra tråden och bomullstråd till den nedra, ty den sednare blir icke synlig.

8) Att gifva tråden tillräcklig spänning, är af stor vikt; en god, stark söm fordrar att båda trådarna så mycket möjligt är mötas i midten af tyget och gripa i hvarandra.

För att frambringa ett vackert rundt stygn på räta sidan, måste skytteltråden vara något mera spänd än nåltråden. För hvardagliga arbeten borde båda trådarna vara af samma nummer, vid fina och lätta tyger deremot, när styg-

net skall vara särdeles vackert på räta sidan, må i skytteln tagas ett finare nummer.

Den öfra trådens spänning regleras af den på båda spänningsskifvorna inverkan af öfra skrufmuttern. Allt efter som spänningsskjutaren skrufvas hårdare eller lösare, spännes tråden mer eller mindre hårdt. Skulle några små svängningar af tråden visa sig på sömmens nedra sida, är detta ett bevis på att den öfre tråden är för lös eller spänningen i skytteln för hård; det motsatta felet, bildningen af trådens små svängningar på arbetets öfre sida, uppkommer af motsatt orsak. Om spänningen är för hård så afslites tråden lätt.

9) Stygnen kunna lätt förstöras eller minskas förmedelst messingskrufven, som befinner sig midt under skifvan. Vrides den åt venster, så blifva stygnen mindre, vrides den åt höger, så blifva de större.

Om stygnregulatorn skjutes för mycket åt venster, så kan framskjutaren icke mera verka och hvarje stygn är förhindrat.

10) Såsom direkt anvisning för att sy tjena följande regler: man låter nålen gå upp så högt som möjligt, lägges tyget på framskjutaren omedelbart under tryckaren som genast släppes ner. Håll ungefär 3 tum af tråden löst i venstra handen, sätt svänghjulet i rörelse med den högra till dess första stygnet är gjort och låt tråden i venstra handen ledigt följa efter, så att nålen ej böjes. Lägg sedan trådändan åt motsatt rigtning under tryckaren och fortsätt att röra maskinen i jemn takt såsom under punkten 1 är närmare förklaradt. Låt tyget glida fram fritt och lätt, knappt vidrört af venstra handens finger, och utan att dragas fram och åter, som ofta förorsakar nålens afbrytning.

11) När flera sömmar och dubbelsömmar mötas och korsa hvarandra och flera lager således förekomma, rekommendera vi att förut något prässa sådana ställen, och om tyget är starkt appreteradt, att öfverstryka det med hård hvit tvål, som man alltid för detta ändamål bör hafva till hands. Vid mycket tjocka tyger, ökas tygtryckarens verkan om man lyfter muttern på tygtryckare-regulatorn och sedan nedtrycker den efter godtfinnande.

12) För att under arbetets fortgång vända: låt maskinen stanna, låt nålen gå upp så högt att ögat

blir synligt, men udden blir qvar, skrufva löst tygtryckaren och vänd tyget enligt godtfinnande omkring nålen, hvilket tjenar såsom axel.

13) Då man vill begagna grof bomullstråd, lintråd eller silke, så ombytes synålsplåten, d. v. s. man begagnar plåten med stora hålet.

14) För att taga det färdiga arbetet ifrån maskinen fordras först att nålen uppstiger så högt som möjligt och att tryckaren lyftes; sedan drages den öfra tråden fram och afklippes nära tyget, hvarefter detta sakta drages undan och den nedre tråden, som skall hänga fram ett par tum, äfven afklippes nära tyget vid dess nedra sida. Nu är tyget löst och båda trådändarne ligga qvar på skifvan.

En annan method, som icke fordrar några förbindelser och likväl håller trådarne tillsammans, består deruti, att omedelbart efter fullbordade sömmen skjuta ett litet stycke tyg under tryckaren utan att upplyfta densamma.

15) Hvarje maskin som mycket begagnas borde dagligen rengöras med bomull eller dylikt och derefter smörjas på nytt med olja på alla de ställen der någon gnidning är märkbar.

